

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. **Oporništvu**, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Uradniki ne smejo protinarodno agitirati.

Tudi v včerajšnjem broji tukajšnje uradne s. c. kr. orlom na glavi in brez štemplja izhajajoče „Laib. Ztg.“ beremo uvoden članek na prvem mestu, kateri naj bode zlasti uradnikom in nemškutarjem po Slovenskem živo priporočen v „atančno premissljevanje. Pod naslovom „unbeeinflusste wahlfreiheit“ naglašajo organ kranjske deželne vlade zopetno, da je vlada sklenila, da se bode strogo (auf das strengste) zdržala vsacega vplivanja na volitve. Dalje pa citira in osvaja si naš vladen list sledeč zanimiv članek iz „Fremdenblatt-a“, ki je kakor znano tudi oficijozen list:

„Malokedaj so volilci bili tako prepričani svoje lastne svobodne volje in svoje lastne proste previdnosti, kot pri zdanjih volitvah. Vlada jim je neomejeno svobodo prepustila, da se sami odločijo po svoje volji. Vlada ne vpliva na nje niti posredno niti neposredno. Ona je celo sama odrekla se moralnega pomočka kake presije, ker nij nobenega vladnega volilnega programa postavila, ki bi vplival na posamezne oddelke volilcev. Poroča se nam, da je minister notranjih zadev, grof Taaffe, rekel takó, da pričakuje od uradnikov brezpogojno nevtraliteto pri volitvah (unbedingte neutralität in der wahlcampagne). Vlada neče posezati v strankarske boje, niti neče v nje potegnena biti. Minister je naglasil potrebo take stroge neudeležitve pri volitvah za politične organe v okrajih z mešano narodnostjo (t. j. kjer Slovani prebivajo poleg Nemcev.) Nobena stranka in nobena narodnost naj ne bode imela tožiti o

kacem pritisku od strani vladnih uradnikov, želi minister, in nobeden poslanec naj ne bode trpel pod glasom ali imenom, da je on produkt uradniške volitve, in parlament naj ne bode s tem na svojej veljavi ali avtoriteti oškodovan, češ, da je kolikor toliko kot od vlade narejen iz volilne urne izšel. Pač v zvezi s tem stališčem vlade, ki je nad strankami, stoji nadalje želja ministra notranjih stvari, da naj c. kr. namestniki v kronovinah nobenih kandidatur ne sprejmó, in da naj samostalni politični uradniki ne iščejo nobenega mandata. Nehoté potegujejo take uradniške kandidature uradni mehanizem za soboj. Če kandidat uradnik nij izvoljen, je avtoriteta vladna oškodovana, če pa uradnik pri volitvi zmaga, rodi se prepričanje in tudi uprava trpi.“

To so vladne besede, vladna obetanja. In mi smo jih veseli! To je parlamentarizem, to svoboda! Zatorej le želimo, da bi se te obljube tudi res izpolnjevale. Mi Slovenci bodemo pri volitvah ostali vedno na stališču postave in zmagali bomo lahko s svojimi — Avstriji pa tudi naše slovenske narodne stranke zvestimi — kandidati, samo če ces. kr. uradniki, kateri so bili prejšnje čase vedno komandirani zoper nas, to od ministra v oficijoznih listih tako lepo in pošteno obetano nevtraliteto le res tudi držé! Ali mi se bojimo, da so se nekateri taki agitatorji že tako zagrizli, da mislijo, da morajo zoper Slovence rovati, če tudi vlada tega neče: glej — čas Hohenwartov, podoben zdanjemu.

Zato pa zopet in zopet svoje prijatelje opozorujemo, naj te velevažne vladne izjave kolikor se dá razširijo in nam vse uradnike in vse čine gotovo nazna-

nijo, kateri bi le najmanjšo animoznost zoper Slovence pri volitvah kazali in tako proti volji ministrovje ravnali. To se ve, da le zmirom čisto in pravo resnico hočemo.

Volitve v državni zbor.

G. dr. Vošnjak bode sklical v nedeljo 15. junija volilni shod na Vranskem, v ponedeljek 16. junija v Mozirji, v nedeljo 22. junija pa na Globokem za brežki volilni okraj.

Beremo v tukajšnjem slovenskem listu, da hoče kandidirati za gorenjska in notranjska mesta loški c. kr. sodnik dr. Kraus. Teško to verujemo, ker ta človek je znan kot političen omahljivec, ki je denes pri tej stranki, jutri pri ónej, kakor mu kaže. Kdo bo tacemu zapal? Narodni Gorenjci in Notranjci gotovo ne, ker je mož v nemškutarški tabor preskočil bil; a nemškutarjem bomo njegovo „zanesljivost“ z njegovimi lastnimi pismi še razložili, če bode treba.

Iz Gorice se nam piše: Kandidata že za gotovo némamo, ker kar se je za tega in ónega dozdej govorilo in agitiralo, utegne se v poslednje še vse ovreči. Narodnjak bode pa gotovo zmagal. G. Povše se je, kakor slišim, vsakej kandidaturi odpovedal, kar nas je vse veselilo zato, ker če se on dá izvoliti, kdo bode pa pri kmetijski šoli ostal? Dostikrat in za množega je boj patrijotčno, ne kandidirati, nego pa udati se v politiko, kjer je človek menj koristen kot drugod.

O prihodnjih volitvah pišejo tudi „Novice“: „Zmage se temveč smemo nadejati, ker je minister Taaffe — kar se nam v več

Listek.

Novo mesto leta 1848.

(Črtica, spisal O.lov.)

II.

Pevci so tačas tudi zapeli demonstrativno „Napred“ („in der herausfordernden volksmelodie“) kakor tudi pesen „Dolenjska“. Končala se je dotična beseda s humorističnim predavanjem v slovenskem jeziku.

Ali nij bilo to gibanje krasno podčetje uzbujene Slovenske? Slovesnost se je vršila za slovesnostjo in sicer vse v narodnem duhu. In tu so vsi sodelovali, uradniki kakor prostaki. Srce jim je bilo le za narod, domovini pomagati, bilo je njih prvo in najsvetejše delo, svojega jezika se nijso sramovali, ga ne zaničevali, ponosni so

bili, da so sinovi majke Slave! In dandenes teptajo nekateri svojo mater z nogami in se sramujejo svojega rodu. Pa „hic fata tulerunt!“

Vest, da je avstrijska hrabra vojska dobro našeškala Italijane pri Kustoci, prišla je bila tačas tudi sem. To zmago so tudi Novomeščanje dostojno slavili. Dne 15. avgusta brala se je v kapitelskej cerkvi zahvalna maša. Udeležile so se je vse korporacije. „Ko ne bi imela ova slovesnost namen, pokazati našo udanost do cesarske rodbine, lahko bi marsikaj družega premissljevali. Ko se je slavila enakopravnost vseh narodov in vseh jezikov, bila je tudi slovesna maša, a brez zahvalne pesni; tudi meščanska garda se nij te maše udeležila. A zdaj skrbi vse za slavljenje te zmage. Tedaj enakopravnost in prostost so prazne reči, zmaga v Italiji da menda upanje, da se zopet vrne stari čas, ki nam

je tako lep sad rodil?“ Tako beremo v številki od 22. avgusta omenjenega tednika.

Proti večeru imenovanega dne zbrala se je mestna garda ter nekaj družih v Vragovem logu. Tu se je napivalo cesarju in družim dostojanstvenikom. Maožica pa, ki je inače navdušena za Slovanstvo, pela je menda iz nevednosti tudi pesen: „Und Oesterreich schliesst sich an Deutschland an!“

Zvečer je bilo mesto razsvitljeno, godba je igrala po mestu in živio-klici so se razlegali.

Ta po vsem izvrstni lokalni dopis sklene vrl urednik z besedami: „Bücher, wenn wir das fest unserer siegreichen waffen und todesverachtenden helden feiern, vergessen wir auf unsere freicheit nicht!“

Takrat nij bilo življenje v Novem mestu tako enolično, kakor je dandenes. Zabave je bilo zmirom dosti, se ve da je takrat v mestu

pismih z Dunaja potrjuje — odločno obljubil za to skrbeti, da se cesarski uradniki nikakor ne smejo v volilne zadeve vti-kati, kakor se je to godilo pod prejšnjim mi-nisterstvom, ko je uradnikom za ustavo-versko stranko agitirati še prav dolž-nost bila. S to ministrovo prepovedjo v zvezi je menda to, da je preteklo nedeljo deželni predsednik gospod vitez Kallina poklical vse ces. kr. okrajne glavarje v Ljubljano in jim menda službeno razodel voljo ministrovo. Da se pa volja ministrova tudi izpolnjuje, za to naj skrbijo rodoljubi po deželi in vsak tak prestopok uradnikov naznanijo slavnemu c. kr. deželnemu predsedstvu ali pa tukajšnjemu cen-tralnemu volilnemu odboru, da ga on kar na-ravnost objavi dunajskemu glavnemu volilnemu odboru, ki bode na višjem mestu pomoči iskal zoper rogoviljenje uradnikov.“

Hohenwartov razglas o volitvah poslancev za državni zbor se glasi:

„Zopet nas je naš premilostljivi cesar in gospod pozval na nove volitve poslanske zbor-nice državnega zbora.

„V tem važnem hipu, ki bode na osodo naše domovine odločno uplival v bodočih še-stih letih, treba je našej konservativnej stranki, katero je nedavno odstopivše ministerstvo bolj kakor vsako drugo stranko in, kolikor se je najbolj dalo, škodovalo in v kot potiskalo, da spopolni svojo organizacijo, zbere svoje moči in uredi svoje vrste zato, da si v novejši po-slanskej zbornici pridobi óno mesto spoštovanja, s katerega jej bode mogoče uplivati na javne zadeve v prid domovini, in z óno krepostjo, ki je primérna številu avstrijskih prebivalcev, kateri se prištevajo našej stranki.

V ta namen se je sestavil na Dunaji po-seben centralni volilni odbor konservativne stranke, kateremu je nalog, da v vseh obzirih, kjer je kaj takega želeti, po moči pod-pira in pospešuje delavnost tistih odborov v posameznih kraljestvih in deželah, kateri ali že mnogo let delajo v konservativnem smi-slu, ali so za sedanje volitve se na novo usta-novili.

Ta odbor pričenja z denašnjim dnevom svoje delovanje; njemu bode skrb, reševati svoj nalog po vednem in natančnem porazu-mevanji z omenjenimi volilnimi odbori posa-meznih dežel.

Sestavljati poseben nadroben program se nam nikakor ne vidi potrebno, ker to, cesar mi hočemo, se lahko reče z malo besedami.

Mi hočemo izpridenosti (korupciji), katera se je uže tako strahovito razširila, povsodi od-ločno se ustavljati in pravici po vseh krogih javnega življenja zopet pripomoči do veljave, — mi hočemo zopet probuditi popolno soglasje mej cerkvi in državo, — mi hočemo delati na to, da se zgodovinsko utemeljena in po-stavno zavarovana ravnopravnost vseh narod-nostij v Avstriji uresniči, in skrbeti za to, da ustavne svoboščine ne ostajajo zgolj le jednej stranki priboljšek, ampak da jih uživamo vsi — mi hočemo v državnem gospodarstvu dolgo pogrešani in nujno potrebni red, pa zagotoviti našej državi óno veljavne moč, da o vpraša-njih vnanje politike polnovažno in velevlasti pristojno postopati more. Vsega tega pa no-čemo doseči s silovito prekucijo obstoječega, ampak doseči hočemo po potu mirnega dalj-nega razvoja, vsaj vemo, da jedino to, kar se stvarja po tem potu, ima v sebi obstanka poroštvo.

„Da je visok in težák ta nalog, to vsakemu pokaže pogled v obžalovanja vredne razmere, katere moramo prevzeti kot zapuščino one dóbe, ko je konservativna stranka bila po kri-vici oplenjena vsega svojega pristojnega si upliva. Prav zato pa je treba, da v tem važ-nem hipu vsi, ki so si ohranili še jasen pogled o razmerah domovine naše, trdni in zdru-ženi ostanejo, da boljša stvar ne bode sovraž-nica dobrej.

„Zaupljivo pošiljamo zatorej vsem pod našo zastavo zbranim volilcem nujni poziv: naj se vsi udeležijo volitev in jednoglasno volijo ónih móž, katerih jim nasvetuje konservativni volilni odbor njih dežele!

„Takej skupnej delavnosti konservativnih móž po vseh kraljestvih in deželah se bode posre-čilo velevažno delo, da privčemo svojo težko skušano domovino do srečnejše bodočnosti. V to pomozi Bog! Centralni volilni odbor kon-servativne stranke. Na Dunaji dné 26. majnika 1879. Grof Karel Hohenwart, prvomestnik. Knez Konstantin Czartoryski. Grof Franjo Fal-kenhaya. Grof Julij Falkenhaya. Dr. Friderik Harrant. Alojzij princ L'echtensteinski. Oro-slav Lienbacher.“

Dr. Jan. Bleiweis, prvomestnik centralnega narodnega volilnega odbora pristavlja k temu:

„Ta velevažni razglas, ki sem ga ravnokar prejel s pismom prevzvišenega g. grofa Hohenwarta, prvomestnika na Dunaji ustanovljenega centralnega volilnega odbora avstrijske konservativne stranke, radosten hitim v imenu deželnega našega volilnega odbora naz-

naniti našim volilnim pododborom in vsem na-šim volilcem, da vidijo, da o prihodnjih vo-litvah nijsmo več samci, ampak da v prestol-nici cesarjevej — na Dunaji — so se združili móže najsijajnejših imen v glavni odbor, ki hoče na pomoč biti odborom vseh avstrijskih dežel, kateri na volilnej svojej zastavi imajo „Tako, kakor je dozljaj bilo, ne sme več biti!“

„In kakšen je program teh odličnih móž? — kaj hočejo? — Res! na kratko je načr-tano pismo, ali pisano je z lapidarnimi pi-smenkami, katero v malo vrsticah vse pové, cesar zahteva pošteni Slovenec in lojalni dr-žavljan, ki želi Avstrijo rešiti popolnega pro-pada. To pismo bode gotovo ojačilo vas rodo-ljube po deželi, katere je naprosil centralni odbor, da osnujete volilne pododbore, ki so centralnemu odboru desna roka v srečno iz-vršitev velike in težke naše naloge; — osrčil pa bode tudi naše volilce, v katerih rokah je zdaj našega naroda čast in sreča; navdušeni po teh načelih stopili bodo pogumno na volišče za sveto reč, če tudi sladko vabijo ali pisano gledajo protivniki, in enoglasno volili poslance, ki jih po dogovoru s pododbori bode brž ko mogoče nasvetoval centralni odbor.

V Ljubljani 3. junija 1879.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. junija.

O zasedanji *Novega pazara* po Av-striji se po dunajskih novinah mnogo piše, da se bode ob kratkem na treh krajéh zvršilo; drugi glasi pak zopet pravijo, da se zdaj to še ne bode zgodilo.

Vnanje države.

Poroča se, da so *Bolgari* osnovali v Sofiji društvo, katero bode s svojimi podruž-nicami povsod skrbelo za ohranjenje in šir-jenje ideje zjedinjene Bolgarije, da se bode narod oboroževal in uril, domoljubje bu-dilo. To bi bilo povsod hvalno in lepo, — le na Bolgare zarad tega neki nemški listi psujejo.

Vshodnje *rumelijska* vladna direk-cija se je ustanovila in jej je pričakovati por-tinega potrjenja.

Črnogoro bode pri kronanji bolgar-skega kneza v Trnovem zastopal senator Pe-trovič.

Iz *Peterburga* se piše v angleške „Times“, da so bila vsa poročila o kacem strahovanjskem vladanji v Rusiji zadnji čas pretirana in neresnična. Neumno je tudi ve-rovati, da se je kake revolucije v Rusiji batí. Velika masa v ruskem narodu je popolnem konservativna, a ne revolucionarska.

Ruski car je mislil v Berlin iti k zla-tej poroki cesarja Wilhelma. Ali ker je velika

sloga vladala. Uže iz tega, kar smo do sedaj naveli, vidi bralec, da je bilo takrat zelo ži-vahno po mestu. Prve dni meseca septembra je bil zopet izlet v otoški log (Wördl). Tam so se sešle novomeška, dvorska, trebanjska in mokronoška narodna garda. Novomeška na-rodna garda je šla tja z godbo in sloven-sko trobojnico. To kaže, da se je na-rodna garda novomeška uže precej zavedala svoje narodnosti. Velika množica ljudstva se je zbrala v tem logu, ter se je izvrstno zabavala. Od vseh se je pa najbolj odlikovala dvorska. Vsi so bili dobro z orožjem pre-skrbljeni. Nij še mesec dnij, bila je zopet ve-selica v prid narodnej gardi, tudi plesali so do ranega jutra. Tá veselica je bila menda zadnja omenjenega leta, ki je zabilježena v imenovanem listu.

Po vsem smo videli, da je tu začela dobro poganjati kali narodova prosveta. Vi-

deli so pa prvaki, da je v Novem mestu silno potrebno slovensko društvo. Kazina sicer nij bila napačna, tudi ne društvo nemških „kul-turträgerjev“, kakor je denes, a skrbela je le za zabavo, nikakor pa ne za izobraževanje duha. Tako društvo je pa seosebno zategadelj potrebno, da skrbi za naš jezik. Te besede padle so na rodovitna tla. Uže v 23. številki „Sloveniens Blatt“ beremo, da je nekaj rodo-ljubov sklenilo tukaj slovensko društvo ustanoviti v skupno delovanje, v prid domo-vini. To društvo ima namen vzgojevati slo-venščino ter delati v povzdigo naroda. Precej začetkom se je v to društvo vpisalo 60 udov, ki so potem volili provizorični odbor. Da pa doseže društvo svoj namen, hoče ustanoviti bralno sobo, kjer se bodo prebirali vsi slo-venski listi in najnovejše slovenske knjige. Društvo bo tudi preskrbelo slovenske besed-njake. V društvu bodo sem ter tja predava-

nja v slovenskem jeziku; tudi slovenska slov-nica se bo udom razlagala. Provizorični pred-sednik tega društva je bil dr. Josip Rozina, a njega namestnik Toutsaints vit. Fichtenau.

Kako zdrava in dobra načela so imeli tí ljudje! Koliko so storili za narodovo prosveto. Polagoma so hoteli Novomeščanom v srca vce-piti ljubezen do materinega jezika in materine zemlje. Pač so nas tudi učili, kakšen namen imajo sploh slovenska društva. To je je kraj, kjer zaseda prvi kraj slovenščina, kjer se razgovarjamo v milem si materinem jeziku. In tako mora biti v vsacem sloven-skem društvu, tudi v našej čitalnici.

In še nekaj mi leži na srcu, nekaj mi še teži dušo, kakor težak kamen. Ne morem si drugače, kakor da tu očitno povem svojo misel. Minulo je leto 1848. Nekateri, ki so bili takrat navdušeni za sveto narodno stvar, obračali so potem plašč proti vetru, izneverili

knežinja Marija Pavlovna zopet bolj bolna, ne pojde car v Berlin.

Ruski policijski uradniki bodo z revoluciji oboroženi, kakor je ukazano.

Grška depeša iz Aten poroča, da se je 400 neregularnih Arnavtov polastilo mesta Almyra poleg Vola in žugajo mesto zažgati, če se jim ne izplača sold.

V **Bukureštu** se je sešla dne 3. t. m. zbornica, da popravi in predela rumunsko ustavo. Knez jo je ogovoril s prestolnim govorom, v katerem je poudarjal, da Rumunci nikdar niso sovražili drugih veroizpovedanj, zato se morajo iz rumunske ustave izbrisati one določbe, ki drugovercem (judom) jemljó razne pravice. Večino v konstituenti ima vlad a za sebe, ker izmej 148 udov bode glasovalo 104 poslancev z vlado. V zbornici sedi 10 bivših ministrov, 6 teh v opoziciji. Znano je, da je te revizije rumunske ustave na korist židovom, tem pijavkam iztočnih narodov, samo zavoljo tega treba, ker so evrop-ski diplomati to na berlinskem kongresu terjali.

Nemčija se skuša približavati Francoske; ona hoče namreč Francoske; pomagati rešiti egiptovsko vprašanje, v katerem jo je bila Angleška tako za nos vodila in grdo prekanila. Tedaj se hoče Bismark za bodočnost preskrbeti, da bi si za óui čas s Francozi hrbet pokrtil, katere je bil tako odril. Tesko da bi bilo kaj iz te — nemško-francoske zveze, katero Nemcem diktira le slaba vest in strah pred opravičenim francoskim maščevanjem.

Iz **chilensko-peruanske** vojske iz Amerike se 3. jun. poroča, da je chilenska flota uničila podmorski kabri pri Arici, in da je požgala Mejllisnes.

Španjska zbornica se je v ponedeljek odprla s prestolnim govorom, ki skoro preveč obeta, da bi vere zaslužil: zmanjšanje davkov, pravično vladanje itd. Vse pa ostane pri starem, najbrž, in tudi poslanci, vladni kimovci ne obetajo nič dobrega.

Iz **Lisabona** se poroča: Zbornica je s 75 glasi proti 29 svojo nezaupnico vladi izrekla, in jej odbila ustavno dovoljenje finančnih pomočkov. Za to bode razpuščena.

Iz **Rima** se poroča, da je papež pisal pismo škofom v Turinu, Vercelliju in Genovi, v katerem hvali njih marljivost v delovanji za katoliško stvar in obžaluje, da je Italija s posebno postavo uvedla civilni zakon, ki je v protivji s svobodo vesti; on bode vedno varoval sveto stvar krščanskega zakona, ki je božja, ne državna naredba.

Dopisi.

Iz istočne Istre 4. junija. [Izv. dopis.] Našim županom poslal je neki dr. Francesco Coglievina, J. R. Professore all' Università a Vienna, italijanska (!) pisma, v katerih se ponuja za poslanca.

Pa nij naše gore list. To priča uže nje-

gova ponudba, ki je pisana v nam nerazumlji vem tujem jeziku, ne v našem.

Nego naš kandidat je dr. Dinko Vitezić, Slavjan, ki je do sedaj vrlo dobro zastopal istočne Istrane.

On pozna našo deželo in razmere dobro; njemu je glavna skrb, delati na korist svojim volilcem.

Dr. Dinko Vitezić bode tedaj tudi v bodočem državnem zboru naš poslanec.

Tujcev nečemo, ako bi nam tudi obečali, da spremene naše gole skale v zlato. Kajti obečati je lahko, a držati tujec svojih obljub nikoli ne misli.

Mi ostanemo vsakako „svoji pri svojih.“

Iz Ptujja 4. junija. [Izviren dopis.] „Podpiralna zaloga slovanskih vseučiliščnikov v Gradci“ je zavod, ki ima blagi namen podpirati uboge slovanske dijake, ki se po dovršenem gimnaziju na graškem vseučilišču pravoslovju, zdravilstvu ali modroslovju posvetijo in obetajo postati iz navdušenih mladeničev krepki možje, kateri se bodo vedno krepko potegovali za pravice svojega naroda.

Dolžnost vsacega pravega rodoljuba bi bila, podpirati ta zavod, in da bi bila tudi p tujskim rodoljubom prilika dana, za ome-njeni zavod kaj storit', napravi naša čitalnica v nedeljo 8. t. m. v svojih prostorih pri dunajskem mestu (zur Stadt Wien) veselico s sledečim programom: 1. „Prošnja“, od Jos. Fabiana, četverospjev. 2. „Im Olymp“, za citre, od J. Blumlacherja. 3. „Kranjska dežela“, samospjev za bariton s spremljevanjem glasovira, uglasbil A. Nedvčl. 4. „Adelaida“, pesen za violincello s spremljevanjem glasovira, od L. v. Beethovena. 5. „Šopek narodnih pesnij“, uglasbene za citre, od J. Blumlacherja. 6. „Moja rožica“, od Ant. Nedvčla, četverospjev. 7. Tombola. 8. Ples. Čisti dohodek namenjen je „podpiralneji zalogi slovanskih vseučiliščnikov v Gradci. Udje so vstopnine prosti. Vstopnina za neude je 30 kr. za osobo. Tudi večji zneski, kakor tudi done-ski udov se radovoljno sprejmó. — Vse prijatelje naše mladine k tej veselici prav uljudno vabimo. Nadejamo se pa ta dan prav zanimivega večera, kajti gospod A. Stöckl sodeloval bode pri tej veselici, in tudi drugi gospodje, izvrstne moči, obljubili so nam iz prijaznosti sodelovati.

Domače stvari.

— (Podgane, kiladijo zapuščajo.) Iz Kamnika se nam 5. junija telegrafira: Od občinskega odbora in od meščanov kamniških desavuiran, je Kecel od županstva odstopil. (To je velik udarec za kranjsko nemškutarsko stranko. Znano je, da je g. Kecel nemškutarski deželni poslanec za Kamnik. Ta telegram pa kaže, da je tam mej vsemi meščani od zadnje sem vse zaupanje izgubil. Kaj takega smo pač pričakovali, ker smo slišali te dni uže razne zanimive kamniške reči, ki pa za objavo niso še zrele. Odpoveda Kecel odločuje tudi našo večino pri prihodnjem državnej volitvi za gorenjska in notranjska mesta. Gospod Kecel pa gotovo uže tudi izprevidi, da bi bilo bolje zanj, ko bi se ne bil nikoli udal v nehvaležno nemčur-sko politiko. Ur.)

— (Ljubljansko mesto kot dedič.) Čitamo v uradnem listu, da je vtorek tukaj umrla soproga krojačeva in hišna posestnica Marija Pohl, ki je svoji dve hiši št. 7. na starem trgu in št. 19. na emonskeji cesti testamentarno zapustila ljubljanskemu mestnemu fondu za uboge. Na obeh hišah je okolo 17.000 gld. dolga, torej se bode še le po cenitvi videlo, koliko dobi ubožni fond.

— (Slovenske Matice) odbor je končno potrdil nákup hiše likvidirane banke „Slovenije“ v zvezdi za 28.000 gld. Kapital je tu varno in prilično dobro naložen.

— (Pismena matura) na tukajšnjem gimnaziju se je denes v petek pričela.

— (Posebni železnični vlaki) Rudolfove železnice ob nedeljah in praznikih se prično s 15. t. m.

— (Brzovlak bode postajal tudi na Rakeku.) Óndan smo v dopisu z Notranjskega poročali, da je mnogo trgovcev in občin z Notranjskega prosilo pri južnej železnici: naj brzovlak ostaje tudi na Rakeku, in pa, da naj se s tovornimi vlaki tudi ljudje morejo voziti na progji mej Ljubljano-Šentpetrom. Južna železnica je prvemu delu prošnje ustregla, družemu pa je rekla, da ne more, ker bi jej bilo predrago. Torej brzovlaka št. 1 in št. 2 bosta s početkom poletnega voznjega reda tudi v Rakeku ostajala.

— (Postonjsko jamo) je letos na binkoštni ponedeljek, kakor zdaj jamsko oskrbništvó, javlja, zavoljo slabega vremena samo 3000 ljudij obiskovalo. To se ve pa, da je

so se v teku časa svojemu rodu, stopili so v nasprotni tabor ter delali so nasproti onemu narodu, na kojega so bili nekdan tako ponosni! Marsikdo od njih je uže zapustil to solzno dolino, pa tudi tužno slovensko zemljo — umrl je kot renegat. In njih potomci so zdaj ali „šviga-švaga čez dva praga“ ali pa odločni nasprotniki naše stvari! Nekateri pa še tu živé, ali sneženo-beli lasje obdajajo njih glavo, za njih je čas prešel, a njih potomci so v narodnem duhu izrejeni ter zvesti narodu. Slava ónim možem, ki so pomagali tužnej Dolenjski na noge, narod blagoslavlja njih delo, hvaležni so jim vsi dobri ljudje!

Koncem leta 1848 prenehal je „Sloveniensi Blatt“ izhajati, ker je bil urednik njegov gosp. Franjo Polak, stoječ v državnej službi, premeščen; nesel pa je njega urednik prepričanje soboj, da je vzbudil središče Dolenjske, ga rešil propada, ter ž njim tudi vso Dolenj-

sko navduševal za delo, za dom in cesarja. Kako izvrsten mož je bil urednik tega lista, vidimo iz besed, ki jih sam piše v zadnjem številki: „Meine dienstespflicht beruft mich von Neustadt und bringt mich in die unmöglichkeit, das blatt fortzusetzen und zwar nach dem tiefen wunsche meines herzens in meiner vielgeliebten muttersprache“. Koliko dobrega je ta list učinil, beremo pa tudi v necem družem članku zadnjega lista, rekoč: „Mit deinem erwachen, Slovenia, bin auch ich erwacht und habe treu und redlich deine interessen verfolgt und verfochten, bin von der bahn, die du einschlagen sollst, nicht abgewichen. — Und so sterbe ich mit vergnügen ab, um einen andera die bestrebungen der zeit auffassen und dir referiren zu lassen, um durch einen andern dich auf jenen bahnen, welche das gesamtvolk der Slaven in Oesterreich einschlagen soll, führen und leiten

zu lassen.“ — S tem mislimo, da smo te dragi bralec dovolj seznanili z nekdanjimi Novomeščani. Zdanji Novomeščanje so pa lahko ponosni na svoje prednike, oni naj jim bodo v izgled in posnemanje. Oni naj se tako potegujejo za svoje pravice, kakor so se predniki, in njih delo bo Sloveniji v korist.

Minolo je osodepolno leto, ko so se zbudili politično Slovenci in tako tudi Novomeščanje. A od iste dobe spalo je menj ali več tukašnje prebivalstvo; prišli so trenotki svetlobe, a ti so zopet kmalu zginili. In v zadnjem času začelo se je zopet tu vse zavedati in zanimati za narodno stvar. Upajmo, da bo še čas prišel, ko bodo zopet uradniki delali za narodno stvar tako, kakor so leta 1848. A ta čas nij več daleč, ko pride tudi tu vrla narodna stranka na krmilo. „Zora puca, bit' će dana!“

bilo ta dan v Postonji tudi tacih dosti, ki v jamo niso šli, ker so jo uže prej večkrat videli.

— (Iz Gorice) piše znani stari goriški dopisnik „Novic“ g. M. 2. junija: „Včeraj se je raznesla po mestu novica, da se je faktični urednik „Soče“ g. Ernest Klavžar, uredništvu odpovedal.“ — Če je to res, je škoda, ker g. Kl. je izvrstna moč, kakor jih goriški Slovenci nimajo mnogo in če so uzroki zunaj njega, morali bi se odstraniti, ako se dajo.

— (Sedemnajst štipendij) za gluhoneme otroke v starosti od 6 do 12 let je 25. t. m. razpisal štajerski deželni odbor.

— (Nesreče jednega dneva.) Piše se nam iz logaškega okraja 4. junija. — Binkoštni vtorek je bil letos za nekatere tukajšnje kraje jako čuden in nesrečen dan. — Imovit gosp. A. Galatia, penzionirani finančni inšpektor se je peljal ta dan iz Postonje proti domu v Planino. V sredi planinskih rid splahili so se mu konji, in on je najbrže tako nesrečno z voza skočil, da si je ob cestnem kamnu glavo strahovito razbil, ter čez malo ur potem umrl. — V Logatcu so razposajeni ponočnjaki Zalaznikovega sina na surovi in grozoviti način poslali na óni svet, (o tem je uže včeraj poročano bilo), a v Planini so baš isto noč — mej ponedeljkom in vtorkom — pijane muhe necega hlapca iz Malnov tako naklestile, da bode teško okrevat. Vrhu tega se je pa baje tudi v Bégunjah neko življenja sito človeče obesilo in v vodi Unci pri Lazah dobili so mrtvo novorojeno dete, kamor ga je nečloveška mati položila. To so čudni in žalostni dogodki, kateri naj bi se ne ponavljali več!

— (Povodenj) je v Slavoniji še velika — kakor se nam piše iz Bosne — tako, da celo na Bošnjaski strani miljo daleč seže, na slavonske strani še dalje. Živino imajo zato rej Slavonci na turške strani, ker so višji bregovi, da se živi na pašnikih. Ako voda kmalu ne preide, ne bo nikdo letos sejal, in tudi živino bodo mogli še to predati, kar so je za veliko potrebo do zdaj obdržali.

— (Izlet.) Z Dunaja se nam piše: Binkoštni ponedeljek napravilo je kakih petnajst tukajšnjih starejših slovenskih dijakov izlet v Liesing. Bili so s par izjemami sami izurjeni pevci, torej je naravno, da smo se izvrstno zabavali. V pivarničnem „restavrišči“ smo se potem ustavili in peli zaporedoma same slovenske pesni — kar je princip slovenskih dijakov tukaj. Drugi gostje, katerih je prišlo na stotine z Dunaja, poslušali so naše vrle pevce z velikim veseljem in zanimanjem. Vaš dopisnik, ki je pri pevcih le „kibiciral“ in jim note nosil, sedel je tik druge mize, kjer so bili sami „olikani“ Nemci. Ti so se mej soboj prepirali, kakega naroda smo. Da se je odločilo, vpraša me jeden skromno: „Ich bitte, sind die Herren nicht Böhmen.“ Jaz pravim: „Nein, Slovenen.“ Zdaj pa se drugi zmagonosno zareži nad njim: „No, alstan, hob i net gsagt, die Herren san — Dänen.“ In mi smo se smijali hudomušno, in jaz sem precej sklenil, pisati vam o tem novem pojavu nemške „bildung und gründlichkeit“. Mi Slovenci res nijsmo na prežganej župi na svet priplavali.

— (Tržaške prijetnosti.) Piše se nam: Kako sem se začudil, zagledavši pred soboj tržaško mesto. Na vozu sem si namreč mislil: Trst se je od premočnih in prepogostih „evviva“ g. Bazzoniju, temu tržaškemu kralju, gotovo uže podrl. Pa glejte mesto je še stalo

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

in v njem kavarna „pri polarnej zvezdi“. Tu notri jo zavijem na zajuterk. Blizu mene sedita druga dva človeka in govorita slovenski. Prvi, navaden slovenski kmet s precej dolgim nosom se jezi. Radoveden povprašam, kaj je? Na to pripoveduje kmet svojo dogodbo. Prišel sem, pravi, nocoj po noči iz Kopra, meneč iti domov v Divačo. Kar me prišedšega v Trst primejo trije nočni vagabundi, naženó me, da jim platim za žganje. Potem pa me eden iz trojice prime za roko, drug me tiši na gola-nec, tretji pa segši v moj žep išče cesarjevih podob. Vpijem kar morem, ali policaja nij od nobene strani, vijem se jim iz rok, kolikor mi je le moči. „Hvala Bogu“, pravi, kazaje na svojega soseda, itak kmetsko oblečenega, da pride ta, ter me reši. O da bi jih zdaj le dobil, to bi je premekastil.“ „E le potolaži se,“ odgovori sosed, „jaz poznam vse tičke; je uže naznanim sodniji.“ „Ali so vam kaj vzeli, oče,“ popitam jaz. Mož segši v žep, prinese precej drobnega denarja ter reče: „I ne vem, ali so mi kaj ali ne. To pa dobro vem, da nikoli več ne pojdem po svetu po noči; sem se uže izučil.“ Bilo je sploh celo noč po Trstu silno vpitje, in zjutraj si lahko videl kako druhal ne ravno milo poljubljajočih se pijancev.

Razne vesti.

* (Toča) je 23. maja pri sv. Vidu pri Lipnici večidel vse poljske pridelke pobila.

* (Učiteljski shod) na Dunaji, ki je bil 2. t. m., je bil obiskan od 1500 učiteljev, je sklenil, da se ima osemletna dolžnost šolskega obiskovanja za otroke obdržati; dalje, da naj spričevalo zrelosti učiteljske kandidate osposobi za jednoletno vojno službovanje.

Tujci.

4. junija:

Evropa: Mixich, Dvoršak, Pabst iz Zagreba. — pl. Szalay iz Dunaja.

Pri Maticu: Binder iz Dunaja. — Blachna iz iz Ribnice. — Lenk iz Dunaja. — Grof Thurn iz Radovljice. — Ziegler iz Dunaja.

Pri avstrijskem cesarju: Horzar iz Zagreba. — Oman iz Kranja.

Pri bavarskem dvoru: Muhry iz Gradca. — Grünwald iz Dunaja. — Čamerik iz Bistrice.

Dunajska borza 5. junija.

Enotni drž. dolg v bankovcih	68	gld.	10	k.
Enotni drž. dolg v srebru	70	„	10	„
Zlata renta	79	„	60	„
1860 drž. posojilo	127	„	—	„
Akcijske narodne banke	833	„	—	„
Kreditne akcije	267	„	50	„
London	116	„	—	„
Srebro	—	„	—	„
Napol.	9	„	26	„
C. kr. cekini	5	„	50	„
Državne marke	57	„	—	„

Poslano.

Dne 26. maja zjutraj sem se hotel peljati iz Ljubljane v Zagreb. Stopim na tukajšnjem kolodvoru h kasi, da bi si kupil vozno karto, in dam za vozno 19 srebrnih dvajsetic. Ali kaj se zgodi? Kasir tega denarja nij hotel sprejeti, a neuljudno me nemško proč odganjal. Ne znam sicer, jeli tako postavno zaukazano, da g. uradnik nij sprejel tega srebrnega drobiža, ali pa je bila to samo njegova samovoljna surovost, to pa vem, da bi bil dotični gospod prav lahko prejel ónih 19 dvajsetic, ker pred kaso nij bilo nič gnječe.

Za svarilo drugim to tukaj javljam. (272)
V Ljubljani 4. junija 1879. J. M.

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitrejše in najcenejše sredstvo je prava francoska žolca.

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se zmirom z osobnim ali poštanim naročilom pri A. Hartmannu v Ljubljani, v Luka Tavčarjevej hiši. (108—17)

Najsijajnejši vspah zagotovljamo. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4 1/2 kr.

Svojim čestitim

prijateljem in znancem

s tem naznanjam, da je moja draga žena Johana dné 3. t. m. krepkega fanta porodila, katerega sem danes z imenom

Karel

krstiti dal.

Mati, sinko in oče so pri najboljšem zdravju.

S spoštovanjem

Karel Tauzher.

V Ljubljani 5. junija 1879.

(273)

Glavni dobitek ev. 400.000 mark.

Naznanilo sreče.

Dobitke garantira država. Prvo vzdiganje: 11. i 12. junija.

Vabilo na udeležitev dobitnih šans

velike, od hamburgske države garantovane denarne loterije, v kateri se mora nad

8 milijonov 200.000 mark gotovo dobiti.

Dobitki te ugodne denarne loterije, katera ima po načrtu le 86.000 lozov, so sledeči: Največji dobitek je ev. 400.000 mark.

Premija 250.000 mark	71 po 3000 mark
1 dobitek	217 „ 2000 mark
po 150.000 mark	2 „ 1500 mark
1 „ 100.000 mark	2 „ 1200 mark
1 „ 60.000 mark	531 „ 1000 mark
1 „ 50.000 mark	673 „ 500 mark
2 „ 40.000 mark	950 „ 300 mark
2 „ 30.000 mark	65 „ 200 mark
5 „ 25.000 mark	100 „ 150 mark
2 „ 20.000 mark	24650 „ 138 mark
12 „ 15.000 mark	1400 „ 124 mark
1 „ 12.000 mark	70 „ 100 mark
24 „ 10.000 mark	7300 „ 94 in 67 mark
5 „ 8.000 mark	7850 „ 40 in 20 mark
2 „ 6.000 mark	
54 „ 5.000 mark	
6 „ 4.000 mark	

kateri se bodo v malo mesecih v 7 oddelkih gotovo odločili.

Prvo vzdiganje dobitkov je uradno na 11. in 12. junija t. l.

nastavljeno, ter stane

cel originalni loz le 3 gld. 40 kr.,
pol original. loza le 1 gld. 70 kr.,
četrt original. loza le 85 kr.,

ter te od države garantovane originalne loze (ne prepovedane promese) proti frankovanej poslatvi svote tudi v najoddaljenejše kraje razpošiljam.

Vsak udeleženec dobí zraven originalnega loza tudi originalni értež z državnim grbom zastonj, ter se mu takoj po vzdigovanji dobitkov nezahtevano pošlje uradni listek vzdignjenih števil.

Izplačevanje in razpošiljanje dobitkov

izvršujem direktno jaz interesentom točno in z najbolj strogo tajnostjo.

Naročila izvršujejo se najlaglje po poštmem povzetju.

Naj se tedaj naročila zaupno pošljejo na

Samuel Heckscher senr.,

Banquier und Wechsel-Comptoir in Hamburg. (198—12)

WASSERDICHTER
ZELTSTOPPE-REGENMÄNTEL
DECKTÜCHER
empfehlte die
Wienerberg-Landgut-Fabrikniederlage
M. J. ELSINGER & SÖHNE WIEN.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.